

Stil učenja ni(je) posebna potreba

Kako se proučavanjem stilova učenja i primjenom znanja o njima bavimo već drugu godinu, željele smo s čitateljima podijeliti svoja iskustva. Posebno vrijednim pokazao se sadržaj vezan uz uočavanje dispozicija i modaliteta u stilu učenja djece.

Dispozicije u stilu učenja određuju način na koji djelujemo u svijetu koji nas okružuje – način na koji nešto činimo, na koji komuniciramo i učimo. Autorice Willis i Hodson (1999.) opisuju više vrsta dispozicija: Izvođenje; Proizvođenje; Pronalaženje; Interakcija/nadahnjivanje; Razmišljanje i stvaranje. Navodeći karakteristike svake pojedine dispozicije, autorice navode kako im se iskustveno pokazalo da u načinu učenja neke osobe obično dominira jedna ili dvije dispozicije, a iznimno tri. Jednom dominantne dispozicije prema iskustvu

U članku odgajateljica i defektologinje Dječjeg vrtića Špansko pročitajte kako im je poznavanje teorije o stilovima i dispozicijama u učenju djece omogućilo da lakše oforme poticajno okruženje za učenje i prevladaju teškoće u prilagodbi gradeći plan i aktivnosti na jakim stranama djeteta.

Renata Kubelka, defektologinja Ljiljana Spasovski i Dijana Vrbanac, odgajateljice Dječji vrtić Špansko Zagreb

navedenih autorica dominiraju do kraja života. Iako se smatra da je stil učenja kao i otisak prsta i da ne postoje dva ista, poznavanje dispozicija u učenju djece omogućuje nam da lakše osiguramo poticajno okruženje za učenje prema individualnim potrebama djece te tako brže izvodimo uspone i lakše prevladamo padove koji su dio svakog razvojnog procesa.

Da bismo ilustrirale kako to izgleda u praksi, opisat ćemo primjer djeteta iz naše grupe. Dječak ima dominantnu dispoziciju otkrivanja i interakcije te taktilno-kinestetički modalitet u stilu učenja. Tijekom razdoblja prilagodbe kod djeteta smo uočili da bez znanja odgajateljica napušta sobu dnevnog boravka te odlazi bez zaustavljanja dok ga odgajateljica ne pozove. Nakon verbalne upute staje i vraća se.

Takvo ponašanje učestalije se pojavljuje u igri na dvorištu, gdje dječak samoinicijativno istražuje mogućnost prolaza između ograde i vrata vrtića. Tijekom igre u dnevnom boravku dječak često inicira motoričku komunikaciju udaranjem, bacanjem ili guranjem, što je otežalo ionako zahtjevno razdoblje prilagodbe, a nije pomoglo ni razvoju slike o sebi kod djeteta. Verbalna komunikacija kod dječaka nije bila prisutna osim iznimno, na primjer u situacijama poput obroka, kad odgajateljici kaže 'hvala'. Dječak također nije inicirao komunikaciju s drugima i izostajao je kontakt očima (činilo se da dijete na poticaj uspostavljanja vizualnog kontakta gleda kroz osobu).

Jake strane

Bilježenje onog što nas brine vodilo nas je samo u još veću zabrinutost pa smo se nastojale usredotočiti na jake strane odnosno na one usvojene vještine djeteta na kojima ćemo pokušati graditi komunikaciju i socio-emocionalni razvoj djeteta. Ono što smo uvidjele kao jaku stranu djeteta, bio je velik interes za motoričko istraživanje (penjanje, trčanje, skakanje,

Poznavanje dispozicija u učenju djece omogućuje nam da lakše osiguramo poticajno okruženje za učenje prema individualnim potrebama djece

naša djeca s posebnim potrebama

Dispozicije u stilu učenja određuju način na koji djelujemo u svijetu koji nas okružuje

Učestalo koristimo vizualne upute kao potporu, uz podsjećanje djece na očekivana ponašanja koja treba slijediti tijekom aktivnosti

bacanje) te smo ovu potrebu nastojale podržati unošenjem bazena s lopticama u odgojnu skupinu, kao i redovitim dostupnošću niskih kosina, klupica i valjaka (koje se inače koriste u dvorani).

Kao jaku stranu smo prepoznale i povjerenje koje dijete pokazuje prema odgajateljicama kojima prilazi, veseli se kad ga pohvale, podragaju po kosi ili drže za ruku. Odgajateljice su redovito činile prilagodbe u komunikaciji, i to na način da su umjesto verbaliziranja ponašanja koje žele zaustaviti (npr. 'Nemoj tući'; 'Nemoj gurati') davale jasnu uputu o očekivanom ponašanju (npr. 'Stop ručice'; 'Pozovi me kad trebaš pomoć'; 'Pomoći ću ti da čekaš na red'; 'Pomoći ću ti da čekaš igračku'). Tijekom intenzivne ljetnje podržale su dječakova ponašanja koja ne ugrožavaju drugu djecu imenujući osjećaje koje dijete pokazuje (npr. 'Vidim da si tužan') i potom mu davale podršku ('Vičeš, vidim ljut si, kako ti mogu pomoći?'). Nakon dva tjedna dosljednog davanja navedenih poticaja, dječak je počeo inicirati komunikaciju s djecom i odraslima lupkajući ih lagano

po leđima ili vodeći ih za ruku da ukaže na vlastitu potrebu. Dosljedno smo govorom podržavale gestovnu komunikaciju dječaka i on je geste postupno počeo pratiti i riječima. Nova komunikacijska vještina koju je dječak usvojio znatno je unaprijedila njegovu komunikaciju u skupini tako da se činilo da se to pozitivno odražava i na osjećaj pripadnosti jer je dijete više vremena provodilo u aktivnostima u skupini, a i smanjilo se nekontrolirano napuštanje sobe dnevnog boravka. Kad je jednom bilo mnogo motoričkih poticaja u sobi dnevnog boravka, dječak je manje komunicirao udaranjem, guranjem ili bacanjem predmeta na građevine druge djece.

Izazovi postoje, ali ih rješavamo

Udaranje je prisutno još u situacijama u kojima je dijete motorički hipostimulirano (poput situacija dijeljenja i čekanja na red). Želeći pozitivno odgovoriti na ovaj izazov, odgajateljice pažljivo planiraju prijelazne aktivnosti i rade prilagodbe na način da ih organiziraju u manjim grupama kako bi se smanjila dječakova neugoda.

Osim pažljivog planiranja prijelaznih aktivnosti (smanjiti broj takvih aktivnosti i omogućiti djetetu da se nečim igra dok čeka u redu), učestalo kao potporu koristimo vizualne upute, uz podsjećanje djece na očekivana ponašanja koja treba slijediti tijekom ovih aktivnosti.

Analizirajući razlike u ponašanju djeteta prije nekoliko mjeseci i danas, pokušat ćemo pretpostaviti da je ključan trenutak za održavanje razvojnog procesa djeteta bio trenutak u kojem smo počele promišljati o snagama djeteta i kad smo mu podržavanjem tih snaga dale poruku da ga vidimo. Tada je dijete 'odlučilo' vlastitu motoričku spretnost staviti u službu komunikacije s drugima, ali i uključiti se, na poticaj odgajateljica, u istraživanje novih centara aktivnosti (likovni, glazbeni, građevni) kroz motorički izražaj. Sve navedene prilagodbe, individualizirano planiranje i preporuke u komunikaciji s djetetom provedene su u suradnji roditelja, odgajateljica i defektologinje. Danas dijete s lakoćom uspostavlja kontakt očima s nama – jer nam vjeruje.